

AFENIX

Kalandus-& huumorileht nr 2, 2009

Üks küsimus

Millal võib oodata „Nefa jõulufilmi ilmumist DVD-1?

Vastab OÜ Kirves&Halg esindaja Karl-Erik Kirschbaum:

Tegelen praegu „Fredri ja Batonaatori” osade ümbersalvestamisega VHS-ilt oma ajju, aga loodetavasti üsna pea. Panin rauad juba tulle ning võtan nad sealt välja niipea, kui aeg küps on.

Võin avaldada, et „Nefa jõulufilmi” DVD tuleb läti keelsete subtiitritega ning valitavate stseenidega. Mina isiklikult valiksin selle stseeni, kus too blond kratt oli.

Fredri suure populaarsuse tõttu jõulufilmi DVD väljastamine viibib. Kaua veel?

Bionurk. Ahvenast.

„Karvane koer Vapper pöördus aeglaselt ümber ja kah mitte midagi aru saades liputas tasa halli saba ning vaatas heldimusega leivapätsi.”

A. Gaidar „Tšuk ja Gek” (1960: 31)

Jah, ka kalad loevad klassikuid.

Ehkki viidatud raamat väärtustab olulisi ning jäävaid väärtusi – ausust, töökust, rõõmsameelsust – tõin selle tsitaadi ära sootuks muudel põhjustel. Selles, näiliselt nii lihtsas lauses on tabavalt kokku võetud me praegune aeg, jõulud ning uue aasta ootus.

Meil kõigil tuleb teha ümberpöörd, jättes see aasta ning sellega seotud mured-toimetused selja taha. Loodetavasti on nende seas ka midagi, millega liputada. Leivapäts aga, toosama, mida heldimusega vaatame, on uus aasta, mis meil ees seisab. Kui palju on sellele pandud ootusi ja lootusi? Kui palju võime sest aimata ning kui palju lihtsalt juhtub?

Üks, millega AFEN kahtlemata liputab, on oma olemasolu. Esimest korda on kaladel, keda nende kõnevõime puudumise tõttu korduvalt esile on tõstetud, oma häälekandja. Loodetavasti jagub seda rõõmu ka tuleviku leivapätsi.

Hubaseid pühi soovides,

Ahven

OTT HEINAPUU

Seekordne “Tunne nefisti!” tutvustab Ott Heinapuud (30) – ajakirjanikku, luuletajat ja semiootika doktoranti. Afen uuris, milline oli Oti ülikooliaeg ja tollane Nefan ning millega tegeleb see kirjamees ja lugude vestja praegu.

Ott asus õppima semiootikat, sest tundis huvi soome-ugri rahvaste ja nende maailmapildi vastu, kuid ei soovinud ennast ainult keeleteadusega piirata. Iga semiootik peab endale valima mõne kitsama ainevaldkonna – Ott kaldus kõige rohkem rahvaluule poole, kuid kuulas võrdlemisi palju ka soome-ugri keeltega seotud loenguid.

Folkloristikat soovitas Ott õppida juhul, kui on huvi inimeste maailmapildi ja stereotüüpse mõtlemise vastu. *“Rahvaluuleteadus annab kenasid sissevaateid sellesse, mis seaduspärad kultuuris kehtivad. Näiteks vanasõnade kunagised populaarsuse mustrid ja levikuteed inimesi pidi kipuvad tänapäeval sarnaseks või vähemalt võrreldavaks raamatute levikuga rahvusvahelisel turul.”* Ta toob esile, et populaarkultuuris on Interneti tulekuga toimunud folkloorne pööre, nn uus suulisus. Seega on ka tänapäevaste kultuurinähtuste mõistmiseks võimalik leida tuge rahvaluuleteadusest.

Oma ülikooliajast meenutab Ott kõigepealt ülikooli vana kohvikut: *“Sealt sai mõne krooni eest vanast nõukogudeaegsest masinast teed, mille kõige silmapaistvam omadus oli see, et vesi on soe. Sidrunit ja suhkrut sai alustassi peal juurde osta. Tee maitsest ei mäleta ma midagi ja vahest ongi nii parem.”*

Olulisemaks igapäevaelu mõjutavaks muutuseks on aga infotehnoloogia areng. *“1998. aastal igapähe oma arvutit ei pruukinud veel olla – otsiti võimalusi kasutada masinaid siin ja seal. Vähehaaval sigines neid juurde, nii et aastal 2005, kui ma oma bakalaureuseõpingud (4+2 õppekava järgi) lõpetasin, siis oli peaaegu igapähe oma läpakas.”* ÖISI tunniplaan asendasid õppetoolide ja osakondade teadetetahvlid,

ainetele registreeriti esimesel-teisel loengul paberile, mis mööda auditooriumit ringi käis, hinnete kogumisel ja õppekava täitmisel aitasid silma peal hoida matrikel ja eksamileht.

Lõputöö tegi Ott regilaulutüübist „Loomine“, võrreldes seda teiste eesti ja läänemeresoome pärimuses tuntud vanemate maailma loomise lugudega, lisaks kirjutas ta koos Katre Kikasega mõned artiklid Andrus Kivirähu „Rehepapi“ rahvaluulelistest allikatest.

Kuigi ülikooli astudes Otil selget visiooni oma tulevikust polnud, teadis ta, et *“kirjaoskus on mu põhiline kasulik oskus.”* Tekste toimetab ja tõlkis Ott juba ülikooli ajal ning leiab nüüdki, et kirjutamine ja tekstide toimetamine on jõudsalt leiba andnud: *“Korraliku kirjaoskuse ja uudishimu kombinatsioon nälga ei jäta.”*

Ott kassiga.

Foto: Lauri Asu

Ott on töötanud Äripäevas, kus oli keeleteimetaja ja hiljem küljetoimetaja. Viimases ametis kujundas ta ajalehe uudistekülgi, kadreeris fotosid ja pani pealkirju: *“Väga hariv ja mitmekülgne töö – õppisin sügavalt hindama heade fotograafide ja imetoredate kujundajate tööd ning seda kasutama.”* Doktoritõpingute kõrvalt on Ott töötanud keeleteimetajana Üliõpilaslehes ja seejärel Kaitseväe Ühendatud Õppeasutustes. Praegu töötab ta toimetajana Eesti Päevalehes: *“Päevalehe võrguväljaanne otsis välisuudiste toimetajat ja mina asjaarmastajast muinasjutuvestjana mõtlesin, et tore oleks kaugete maade kohta juttude vestmise eest palka saada.”*

Seda, milline võiks ta elu olla kümne aasta pärast, Ott päris täpselt ette ei kujuta. “*Kes toda tiid,*” tsiteerib ta Kaika Lainet. Kindlaid eesmärke ta endale seadnud pole, pigem liigub vooluga kaasa ning üritab ennast vastavalt tagasisidele korrata kutsuda, kui miski peaks halvasti minema.

Kevadel ilmus Oti luulekogu “Inglile”. Luuletusi kirjutas Ott ka ülikooliajal, kuid sellesse kogusse jõudsid peamiselt Tallinnas kirjutatud tekstid.

Ott veelombis.

Foto: Viljar Sepp

Ott on tegev Kaitseliidus: “*Sel nädalavahetusel käisin koos teiste Kaitseliidu Nõmme malevkonna võitlusgrupi võitlejatega Kloogal, kus harjutasime taktikalist liikumist rünnakul ja taganemisel. Laupäeval lasi selle käigus igaiüks ära mitusada paukpadrunit ja pühapäeval veel mitusada teravat padrunit sihtmärkide pihta.*” Folkloristika eriala on lõpetanud ka üks tema Kaitseliidu allüksuse jaoülematest. Ott satub tihti ka rahvamuusikasündmustele, neist kõige tihedamini igal teisel kolmapäeval Tallinna tantsuklubisse vanalinna muusikamajas: “*Seal tantsime omaks lõbuks aastasajataguseid seltskonnatantse, mängivad elusad päris autentsetest rahvamuusikutest pillimehed.*”

Ott astus 2001. aastal Nefasse, kuna see paistis hästitoimiva organisatsioonina, kus olid pealegi ees ka tema folkloristidest sõbrad. “*Õigupoolest oli see organisatsioon juba üsna legendaarne – sellele aitas muu hulgas kaasa Anzori Barkalaja võimas kuju.*” Praegu põrkab ta mõne Nefa kaudu tuttava inimesega kokku hoopis muude asjade tõttu, eelkõige

Kirjandusmuuseumis või regilaulubändis Sinimaniseele.

Nefa üritustest meenutab Ott eelkõige rahvusvahelist kokkusaamist ja konverentsi Tartus ja Ants Tauli torupillitalus, kus oli kohal rahvast üle Põhjamaade. Nefa peaks Oti arvates olema nii teadustöö kogemuse andjaks kui vaba aja veetmise viisiks. Koos vaba aja veetmine ühendab meeskonnaks – nii on lihtsam kindla seltskonnaga näiteks rahvusvahelist konverentsi korraldada. “*Kui ainult ettekandeõhtuid ja konverentse korraldada, siis võib NEFA osavõtjatele liiga ametlikuks-ülikondlikuks minna.*” Lihtsalt lõbus ajaveetmine kaotab aga põhjuse Nefat folkloristide ja etnoloogide aineühinguks pidada. Parimaks lahenduseks peab Ott meelelahutuse ja akadeemilise tegevuse piiril balansseerivaid vahevorme: “*Näiteks võiks kokku tulla artiklivabrikuna, et õppida kambakesi tootma võimalikult vähese pingutusega rahvusvahelist teadusartiklit, seades tingimuseks, et protsess ja arutelu peab olema lõbus.*” Kui oleks mõni toetav vanem kolleeg ja hulk huvilisi, võtaks Ott ka ise sellisest üritusest osa.

5 soovitud edaspidiseks:

1. Lugemissoovitus

Uku Masingu loengusarja "Taevapõdra rahvaste meelest" üleskirjutus. (Raamatus: Uku Masing. Keelest ja meelest. Taevapõdra rahvaste meelest ehk juttu boreaalsest hoiakust. Kirjastus Ilmamaa, Tartu 2004, lk 239–360.)

2. Vaatamissoovitus

Liivi ja handi geometriline ornament (aga vaata, et sinna sisse ära ei eksi). Jim Jarmuschi film "Kummituskoer" (Ghost Dog: The Way of the Samurai, 1999).

3. Nuusutamissoovitus

Sookail

4. Kompamissoovitus

Kas sa oma relva kaitseriivi ikka kindlasti panid peale, enne kui sööstma hakkad?

5. Lemmikkala

Lapimaa Deatnu jõe lõhe, hoitud külmas aidas, seejärel kolmeks saetud ja patta pandud.

Test

Olete kunagi kahelnud oma elukutsevalikus etnoloogi/folkloristina? Diktofon ei taha hästi pihku istuda, arhiiv ajab iiveldama? Siis see test on just Teile! Eelmise korra ilmeksimatu ja 100% akuraatse horoskoobi koostaja Pea Hobu aitab välja selgitada Teie tõelise kutsumuse.

Punktiarvestus: A-1 , B-2, C-3

1. 6+2=

- a. 8
- b. Kas see tagurpidi pööratud 9 on number kuus?
- c. No kuulge, ärge tulge siin humanitaari solvama!

2. Välitöödele minnes paneksid sa selga..

- a. ülikonna
- b. kuulikindla vesti, teksad, tanksaapad
- c. looduslikes toonides riided, kummikud, vihmakeebi

3. Informandile pakuksid sa...

- a. tulutoovaid äriideid
- b. hašiši
- c. mõnusat ajaviidet

4. Kus viiksid läbi inervjuu?

- a. Ma arvan, et einestaksime Glorias
- b. Ma tean hiinalinnas üht lahedat punkrit, kust salaviina poolmuidu kätte saab
- c. vaikes, tuulekindlas kohas

5. Esinduslik sõiduvahend on

- a. Mercedes
- b. T-34
- c. jalgratas

6. Kvalitatiivsed meetodid on

- a. Edastage küsimus mu avalike suhete juhile.
- b. Uus kuritegelik grupeering Tallinnas, tegeleb sisse- ja väljapressimistega
- c. sotsiaalteaduste kesksed meetodid

7. Raha hangiksid sa...

- a. börsil mängides
- b. nõrgematelt
- c. erinevatest teadusfondidest

8. Kuidas käituksid, kui informant lubatud kohtumisele ei ilmu?

- a. Ma ei teeks temaga enam tegemist.
- b. Ma võtaksin tal m...d maha.
- c. Katsuksin uut kohtumist kokku leppida.

9. Informandi kodusse sisenemisel kasutaksid sa...

- a. salakavalaid plaane
- b. trotüüli, TT-d ja paremsirget
- c. koputamist ustele ning akendele, head sõna

10. Edukas etnoloog on...

- a. Tiiu Silves
- b. Otto-Triin
- c. Aleksei Peterson

Nüüd lugege oma punktid kokku:

10 punkti- kui sa juba edukas ärimees ei ole, siis on sul viimane aeg selleks saada, eeldused raha kokkuajamiseks on sul olemas. Söösta julgelt Eesti ärimaailma ning loodetavasti on sul juba mõne aasta pärast paar miljonit pangas, villa Miamis ja trotüülipakk auto all.

11-20 punkti- no etnoloogiks sa küll ei passi, va kriminaalne element sihuke! Kui sa kohe oma mustalt turult ostetud TT-d põõsasse ei viska ning ristiinimese kombel elama ei hakka, siis tuleb sul kunagi veel Koit Pikaroga tegemist teha.

21-30 punkti- oled etnoloogiks-folkloristiks nagu loodud! Miks sa üldse seda testi tegema hakkasid? Marss ERM-i!

**Head nõu andis
Astroloom Pea Hobu**

Publiku ajas nefistide poeskäik pöördesse. Pöördest tagasi ei tulnudki.

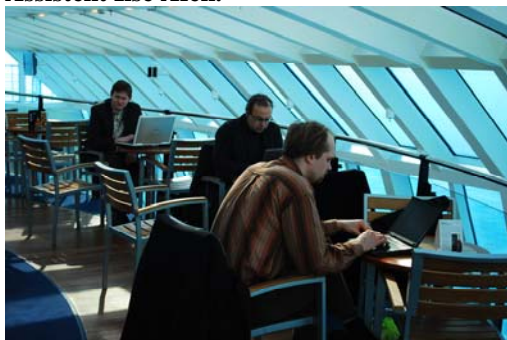
Pikaajalise teeneka esimehe Karl-Eriku soeng järgib sportlikku joont.

ERMi näitustemaja direktor Kristjan Raba arhailisi kalapüügimeetodeid tutvustamas. Assistent Ilse Afen.

Salapärane maa-alune valgus osutus Mao Zedongi naeratuseks.

Nobedate näppude voorus tuli võitjaks Ülo.

Iludusvõistluse auhinnaks oli võimalus veeta teekond üle Soome lahe Orkutis.

Mustkunstivoorus rebis uus juhatuseliige Ehti Järv kurgust välja kala. Taustal etnoDJ PikneSheeriKama.

Paigalkõnni meistriks tuli ülekaalukalt Karl-Erik Kirschbaum.

Saladus paljastatud! AFENa esitluse roog oli ahvena asemel hoopiski heeringas, mis Selveris 33.90/kg maksis. Päikest!

Dickensi “Jõululaul” võttis meist eeskuju! Jakob Hurt nägi seda ette! E-kursus ei murra meid! AFENa soomuse nimel!

NEFA JÕULULUGU

Džunnari kiusatused ehk 3 ööga teaduriks

Jõulufilmi asemel on selleaastase Nefa jõulupeo meelelahutusprogrammi tipphetkeks lavastuse “Džunnari kiusatused” esietendus. Laval võib näha Jakob Hurda vaimu, malbet E-Kursust, folkloristineiu Luulet, tädimaffiat ning nii mõndagi üllatusrolli. Afena esindusel õnnestus jälgida peaproovi ning vestelda lavateose autoritega.

TEKSTI AUTOR

Kas näidendit kirjutades mõtlesid palju tulevasele publikule? Kas näidendi sihtgrupiks on pigem õppejõud või tudengid, nefistid või lihtsalt erialaga seotud inimesed?

Ma ei tea, kui palju see lavalt välja paistab, aga paratamatult tuli näidendit kirjutades ka mõelda. Tuli ette ka mõtteid publikust. Otsest sihtgruppi määrata ei tahaks, tegu on interdistsiplinaarse näidendiga, mida vaatab see, kes tahab.

Oled viibinud ka lavastuse valmimise juures, kuidas laval toimuv kirjutatuga haakub? Oled millegi üle üllatunud või avastanud tekstist uusi mõõtmeid?

Laval toimuv haakub kirjutatuga nagu lutsumänd lutsuga, kui lubate sellist metafoori kasutada, otse lõualuust läbi ja krõska. Esimene kord olin küll täitsa üllatunud jah.

Näidendi aluseks on klassikaline alustekst - mida on dikenslikul minevik-tulevik-olevik konstruktsioonil kaasaja vaatajale uut pakkuda?

On seal tõesti selline konstruktsioon? Ei pannud tähele. Vaata kui huvitav.

Tegu on ka nauditava lugemistekstiga, kas on plaanis avaldada näidend mõnes kogumikus?

Loodetavasti küll. Õppetoolis saab 30 senti/leht printida.

LAVASTAJA

Milliseid nõudmisi esitas tekst lavastajale? Kas seda oli kerge lavale panna?

Käis kah. Oleks võind panna ka sahvrisse, aga seal oleks kitsaks läind.

Kuidas sündis rollijaotus? Kas tekkis probleeme rollide jagamisel?

Oli üks väike kähmlus, aga see polnud suurem asi. Üldiselt kõik lihtsalt nohisesid eestlaslikult ja olid nõus.

See on sul esimene kord antud trupiga koostööd teha, kuidas koostöö sujub? Ja kuidas on koostöö teksti autoriga?

Iseendaga on ikka meeldiv koostööd teha. Kaasautor-, -lavastaja ja -näitleja oli samuti äärmiselt mitmekülgne ja huvitav persoon, kellel avastasid mitmeid uusi tahke.

Kas võib prognoosida Nefa näiteringi sündi?

Ega ma sünoptik ei ole.

Kas oled pigem karmi käega lavastaja oma kindla visiooniga või panustad rohkem näitlejate improvisatsioonile?

Näitlejatele, ikka näitlejatele, tuleb anda endast 110%, 110% ja tiimitööd tuleb teha, tiimitööd, ma ütlen!

Mis on lavateose sõnum?

Seda ütleb kuusk lavastuse lõpus.

NÄITLEJA, ESITAB KANDVAT ROLLI “VANATÄDI”

Milline stseen on sinu jaoks kõige raskem olnud, millega on kõige rohkem tööd?

Külakuhja koondumine eriliste kehavigastusteta. Esietendusel lubame siiski kõik välja panna.

Kas rolli on raske sisse elada? Kas sisseelamisel kasutad isiklikku folkloorikogumise kogemust või improviseerid mänguliselt?

Kasutan rolli sisseelamisel oma tädi Milvit, kes elab Põltsamaal ja kellel on koer nimega Pämmi.

Kumb žanr esitas sulle kui näitlejale rohkem väljakutseid - jõulufilm või -näidend?

Näidend. Kui filmis olin ohvri rollis (informandi poolt kinninööritud nagu jõuluvorst), siis siin saan lõpuks ise olla üks jõulistest naispeategelastest.

Näidendi jõuline meespeategelane Gunnar aktsioonis.

*

Möödunud ööl tiirlesin
maakera kohal ülal pool pilvi
ja atmosfääri
kuulsin, kuidas keegi rääkis sellest
et Maa on pea täielikult kõrbestunud
ja varsti ei ole siin enam kohta, kus elada
pärast seda lendasin
meie galaktikast välja ja mingi nähtamatu Jõud
juhtis mind
Ja nii ma rändasin süstikuna
kuni ovaalne ning helendav pilv
tungis minu sisse
tundsin tervet maailmaruumi enese ümber ja seda
kuidas kõik selles inimõistuse jaoks lõpmatus
kärgede ahelas omavahel seotud on.
selles kogemuses oli nii suur Jõud
et hakkasin kartma
tegin silmad lahti ja tuba oli täidetud kuldse sädelusega.
Läksin vannituppa ja laes plahvatas pirn.
Siiani on meeles lendamise kiirus ja see
kuidas tähtedest mööda tuhisestin.
Ma tean nüüd, et see on viimane elu mul
siin planeedil ja seetõttu pean kiirustama
et õigustada enda olemasolu.
Andku Kõiksus mulle andeks, et ma seni seda
tajunud pole.
Aga kiirus, millega ma Linnuteest välja lendasin oli
nii suur, et pärast ärkamist kartsin
uuesti galaktikast lahkumist.
See haaras võbinal endasse terve mu vaimu
nii, et tundsin nagu oleks ma tehtud
raskemetallist, kuid mis ometi lendab.
Tee, kuhu pidin jõudma,
oli jaa teada aga kiirus jätab siiani mõistusele
vähe ruumi
seetõttu taandun nüüd enesesse -
see on ainus viis haarata
kinni Mõttest,
milleni niivõrd raske on jõuda,
kuid milles ometi käidud on.

- J.E.

**Sedapuhku pani AFEN proovile
etnoloogide mundririietuse:**

Pirruhoidja ja uhmri vahele sobib etnoloog nagu valatult.

Ingli ja väikelapse vahele imbumine.

Jalg tatsub, suu matsub – restorani peenused jätavad etnoloogi ükskõikseks.

TÜ raamatukogus pärast A. Petersoni „Udmurdi päevikute” laenutamist.

Uusim sügismood jääb kuhvtile ja kummikutele kõvasti alla.

Lauajalgpalli võib mängida üksigi.

Klubitulede värvimäng etnoloogi rüül ei jäta kedagi ükskõikseks.

Pärast ETF grandit nr 5833 kättesaamist.

**PAATOS! JEESUS! SIIRI! VIIVI!
ANDRES! OLEG! ---
HALLELUUJAAAA!!!!**

„Vaatan laval oma iidoleid. Nad on nii ilusad! Pisar tuleb silma. Järgmisele kontserdile võtan kindlasti kõik oma Sõnajalgade kassetid kaasa! Kui lapselaps pole neid vahepeal ära kaotanud. Tore, et nii palju inimesi täna ikka kokku on tulnud. Ma pole järelikult ainuke, kellele nende muusika hinge on läinud.

Kahju ainult, et mõned asja naljaga võtavad. Miks peab nii kaunile jõulukontserdile maskiga tulema?? Ja mida teeb siin Juku-Kalle Raid?? Õnneks on siiski ka palju toredaid ja viisakaid noori. Naeratan; nad on õigel teel.”

“Ta ütles, et ta tantsib minuga, kui ma toon talle punaseid roose,” kurtis üliõpilane, “aga terves minu aias ei ole ühtki punast roosi,” algas Oscar Wilde'i novell "Ööbik ja roos". Sellega alustati ka

Sõnajalgade plaadiesitluskontserti.

Ootusärevus oli suur. Viisin end varem kodus vanu lugusid kuulates ka õigesse meeleollu. Mul oli vedanud. Koht teises reas!

Olin kuulnud võimsast valgusshow'st ja ei pidand pettuma. Pärast Wilde'i novelli ettelugemist hakkasid lambid sähvima ning isegi tuld purskas. Soojust võisin isegi oma ninaotsaga tunda. Perekond Sõnajalg oli valgetes kostüümides, rinnal sätendamas suured ristid. Märkan, et ka Siiri-Viivi pole jäänud ajahambast puremata, läbi heledate pükste võis aimata tselluliiti.

Hakkaski pihta! Aeg-ajalt haaran plaadi vahelt sõnad.

Kahetsusega pean tunnistama, et nende uus stiil mulle väga ei meeldi. Muusika meenutas väga Elmari tantsuõhtu lugusid. Ka minu suurest lemmikust, laulust "Elu tuul", oli tehtud versioon, mis oleks sobilik pigem Sulole. Plaadi ainuke inglisekeelne

lugu "Sunshine" kõlas nagu 90ndate alguse tütarlaste duo Mono Fans ning sõnadest ei saanud absoluutselt aru. Laulu saamisluigi oli aga väga kaunis - Viivi kõndis Aafrikas rannal ning keegi laulis tema südames päikesepaistest ja Jumalavalgusest. Tänu Olegi kiirele reageerimisele oli ka kontserdipublikul võimalik kuulata, mobiilisalvestust sellest, kuidas kuidas Viivi oma südamest laulu valla laskis.

Vastukaaluks südantlõhestavatele ballaadidele kõlasid mõned lood jällegi täpselt nagu vene träansulood. Huvitav oleks teada, kuidas vanemad härrad-proudad suhtusid nendesse uutesse lugudesse ja keha raputavasse tükasse.

Veidike kummastav tundus Siiri-Viivi koreograafia, mis meenutas mulle robotantsu ja suusatamise hübriidi. Ei tea, kas Jaan Pehk ansambliga Kõök seda pidasidki silmas oma laulus "Ihar tantsupõrand", kui seal laulavad: "Siiriga ja Viiviga lähme õhtul tantsima..."?

Nad tulevad taas – Sõnajalad.

”Aga talv külmutas kinni minu sooned, pakane näpistas minu pungi, torm murdis minu oksid ning sel aastal ei puhke mul ühtki roosi.”

Kui perekond Sõnajalg võib tunduda jumalikuna ning maistest vaevadest vabana, on nemadki siiski inimesed. Väljas paukuva paksega võitlemiseks oli ettenägelik Viivi endale jalga pannud türkiissinised sokid, et talv teda ei külmutaks ning pileti ostnud huvilised ikka oma roosid saaksid.

Tulihingelisi fänne oli kontserdil palju. Üks patsi ja suure kullast ristiga mees teadis vanu laule väga kenasti ja laulis neid valjuhäälselt kaasa. Rist oli väga vingene. Kattis ära pool tema rinda ja säras seal silmipimestavalt. Üks tore tädi käis lava ees pilti tegemas, endal käed suurest erutusest värisemas. "Mina tean „Püha öö" sõnu," hüüdis ta ja laulis agaralt kaasa. Kui Siiri-Viivi rahva sekka oma plakatist volditud paberlennukeid loopisid, muutus ka minu kõrval muidu rahulikult istuv tädi vägagi aktiivseks ja üritas endalegi ühte saada. Võltspaatosega ette kantud vahetekstid ei paistnud neid häirivat.

Et asjale veidi vunki lisada ning ikka kärtsu, mürtsu ja pauguga kontsert lõpetada, tuli kaheks viimaseks looks lavale ka WAF koor. Entusiastlikult tantsides aitasid ka nemad taevasel roosil minuni jõuda.

Lisalugusid kahjuks ei tulnud, kuid see-eest jagati pärast kontserti autogramme. Terve

Välismaailmast

Pärast surma tuli Claude Lévi-Straussil valida Põrgu ja Taeva vahel.

„Binaarsed opositsioonid..." mõtles Lévi-Strauss huvitunult.

*

1975. aastal käis Claude Lévi-Strauss Tartus. Alguses vaatas niisama ringi ja sõi pargis pirukat, siis otsustas Werneris ühe kohvi peale teha.

„Une café, s'il vous plait !" ütles ta oma parimas prantsuse keeles.

„Što ?" ei saanud müüja aru.

fuajee oli täis kannatlikult oma järge ootavaid fänne. Autogrammijärjekorras trügimine oli ka minu kaaslaste jaoks meeldejäävaim osa kontserdist, mis meenutas talle lapsepõlve leivajärjekordi. Üldiselt pidi ka ansambli muusika kuuluma sellesse samasse aega.

Elamus oli võimas ning jääb oma meeoleolukusega pikaks ajaks meelde. Pärast poole tunni järjekorras seismist olen ka mina üks õnnelik autogrammistaat "Taevasel roosil" omanik :) Lisaks tean nüüd ka, kuidas Siiril ja Viivil vahet teha - Siiri seisab alati Andrese kõrval ja Viivi Olegi kõrval. Nii lihtne see ongi!

Kontserdist on olemas ka mobiiliga tehtud videosalvestused, mis said kiiresti youtube'i üles pandud, et ka teised neid nautida saaksid. Videosid saab vaadata aadressil <http://www.youtube.com/user/skumbou>.

Elamust käis saamas

- AFEN-a staarreporter J.J.

Lévi-Strauss solvus ja sõitis esimese bussiga Riiga. Tema näpujäljed on aga siiani Werneris leti peal näha.

*

Kummitusena meeldib talle lugeda peamiselt populaarteaduslikke ajakirju ning lahendada sudokusid.

Elu on jälle mõnus. Nagu kunagi Brasiilias...

**Reis Marimaale sügisel ANNO 2009.
Reisikiri**

Lõppeva aasta oktoobris võtsid mõned NEFA liikmed osa ekspeditsioonist Marimaale. Järgneb reisikirja esimene osa.

1.osa. Reis läbi Venemaa

Kirju seltskond asus Tartust teele, ent reis lihvis meid päris hästi kokku kõlama juba alguses. Kohe, kui piirilt üle saime – sellega läks muidugi mõnevõrra aega – sukeldusime erilisse Venemaa aurasse. Niisiis sõitsime aina oma kollase mahuka hobukesega pikka teed üle lagedate väljade Moskva poole, läksime laia ilma rändama.

Joonis 1. Kollane hobuke

Tee oli pikk, päike kõrgel, ühtegi kaevu lähedal ei olnud, oli väga kuum ja ajas higistama. Hakkasime juua tahtma.

-Bussijuhike-sohvrike, väga tahaks juua!

-Kannatage, vennikesed, varsti jõuame kaevu juurde!

Sõitsime-sõitsime, jõudsime lehmajälje juurde, mis oli vett täis.

-Bussijuhike-sohvrike, peatu, me joome jäljestki vett!

-Ärge jooge, vennikesed, muutute vasikateks!

Kuulasime sõna ja sõitsime edasi. Päike oli kõrgel, ühtegi kaevu lähedal ei olnud, oli väga kuum ja ajas higistama. Nägime Moskva jõge, aga selle kaldal sõid hobusekesed rohtu.

-Bussijuhike-sohvrike, pea kinni, jooksi jõekestki!

-Ärge jooge, vennikesed, muutute varssadeks!

Ohkasime, sõitsime edasi. Päike oli kõrgel, ühtegi kaevu ligidal ei olnud, oli väga kuum ja ajas higistama. Sõitsime-sõitsime, nägime Dzeržinski linna, selle ees aga oli tee peal kitsejälje, vett täis.

-Bussijuhike- sohvrike, peata bussike, me ei jaksa enam, joome jäljestki!

-Ärge jooge, vennikesed, muutute kitsetalleks!

Ei kuulanud nõuannet, jõime jäljest, muutusime kitsetallekesteks. Sõitsime edasi, jõudsime miilitsaputkani.

Joonis 2. Miilits-kaunitar

Tuli välja miilits, selline kaunitar, et ei saa sõnades jutustada ega sulega kirjeldada. Kepsutasime ümber miilitsa, miilits tegi tuhat rubla trahvi. Maksime trahvi ära, tahtsime edasi sõita, miilits hüüdis: *Nael kummi!* Meie lahkelt vastu: *Sau p...e!*

Sõidame-sõidame, jõuame tare juurde kanajalgadel, see pöörleb siia-sinna.

Mis siis ikka, ütlesime: *Tare-tareke, jää seisma, pööra end seljaga metsa poole, näoga minu poole, tahan taresse tulla, sinult leiba küsida!*

Joonis 3. Baba-Jagaa majake

Tares lesis Baba-Jagaa, kohe pahandama: *vanasti ei olnud inimesi näha-kuulda, nüüd ronivad päise päeva ajal kohale. On asja ka või uitate niisama ringi?*

On asja, vastasime meie. Vaja Volga äärde jõuda, vanaemake.

Siis on teil kaugele minna, kaunitarid! Volga-jõeke on tihedate laante ja sügavate jõgede, tühjade liivaväljade ja kõrgete mägede taga. Miks ma siis ei tea, kus see on. Tee peal on palju ohte ees, tuleb lohe Gorõnõiš seinast välja ja peate temaga võitlema. Küll mina juba tean, mäletan, kui Lenini laiba oma voodi alt leidsin. Minu maja taga on kivitulp, sinna on kirjutatud, kuidas kohale jõuda.

Tänasime vanaemakest hää nõu eest, läksime kivitulpa vaatama. Sellele oli kirjutatud:

„Kes läheb otse edasi, saab tunda nälga ja külma; kes sõidab mööda parempoolset teed, jääb ise ellu ja terveks, aga buss läheb katki; aga kes sõidab vasakule, see saab ise surma, aga buss jääb terveks.“

(Jätkub. Tulevastes osades: 4. oktoobrikuu päeval ületasime Volga jõe ja jõudsime Marimaale.)

reisis

- haldjas Elle

Lugejate kirjad

Üsna pea pärast esimese numbri ilmumist algas AFENa toimetuses tõeline märul. Kirju saabus uksest ja aknast. Meil on hea meel ära tuua nende koorekiht:

Kallis AFENa pere,

Internett üllatab! Mida harvem sinna sattuda, seda enam. Viimane kord leidsingi meilboksist kirja, mis tutvustas uut väljaannet AFEN. Reeglina ma kalastusega huumoriajalehti ei tudeeri. Kuid sel päeval...oli aega, tuju oli veider, tahtsin kogeda midagi uut.

Avasin pdf-faili ning avastasin, et pole ma Asjade Maailma Tühjas Linnas sugugi mingi Aatomik ainult! Olen palju suurem ja tähtsam. Olen OSA AFENa perest, mille olemasolust polnud hetk tagasi aimugi.

Kvantfüüsik lubab endale öelda, et osake võib asuda osalt ühes olekus ja osalt teises olekus. Uue folklorist/etnoloogi mudeli ÜKSKOOSLUS-osake (ÜK) saab sel juhul asuda olekus ÜKSI ja olekus KOOS, mis kõige selgemal kujul avaldub selles samas AFENas.

ÜK–mudelis ei saa tekkidagi soove: Tahan olla eraldi! Tahan olla koos! Soovmõtlemine taandub 0 punkti. Linnuke-OKSAL-Lilleke-VÄLJAL algtegevustasandile. ÜKSI ja KOOS võtab seejärel iseliikumises täiesti selge ja terve folklorist-etnoloogi vormi ÜKS ON KOOS.

ÜK –mudelis ei „kasva“ Newton Einsteiniks, Iisak ON Albert. Lineaarvaade INIMESELE on „näpuliigutusega tõlgitav“ holistiliseks: ÜKS ON KOOS.

Mingem samamoodi edasi!

Teie,
Njuuton Njuhvka

Salapärasest mitmetähenduslikkusest enamgi rõõmustas vastukaja esitlusele jõudnutelt:

15.oktoobril oli mul võimalus väisata kodumaist rituaalset glamuuriüritust - Nefa ajakirja AFEN suurejoonelist esitlust. Glamuuriüritusele kohaselt oli ERMi fuajee kohvikulauad dekoreeritud temaatiliselt ning pakuti hõrke suupisteid ja fantastilisi kokteile.

Iga saabuja võis laualt leida kunstipäraselt käkerdatud ajalehe, millelt piidles teda küütlevate silmadega säravsoomuseline suitsuheeringas ning selle kõrvalt glamuurse „ERM 100” kirja kandva plastpudeli häguse vedelikuga, milles võis märgata ulpimas astelpajumarjade safrani karva laipu ning mõnd sitikmusta arooniat. Esitlusel viibis kõikvõimalike seltskonnakroonikais tuntud persoone muinasjuttu-uurijatest värskete magistrantide ning poetessideni. Peatoimetaja tegi kiired ülevaated hiilgavaist tulevikuplaanides ja TÜ printimiskärbete ohvrid said esimest korda katsuda trükisooja paberkujul AFENat.

Avasin värske ja lõhnava ajakirja ning unustasin end pikkadeks minutiteks Nefa kirevasse maailma. Kohe esimesel lehel lubati hoojalisust, ootamatust ning sooja suhtumist lähedastesse, mistõttu neid ka otsima asun.

AFENast võib leida kõike trendika üliõpilase-õppejõu igapäeva puudutavat. Ei puudu sealt tänuväärne ülevaade kodumaiste toidukaupade headusest ega võimalus piiluda mõne nefisti minevikusaladustesse - suurepärase võimalus rahuldada uudishimu elutervel moel. Hea ülevaate saab viimastest spordisündmustest maailmas ning loomulikult on olemas dishaininurk, mis tutvustab viimaseid hooajatrende värskendamaks sügiskaamost. Ootamatust pakub äärmiselt asjatundlik filmikriitika, milles võib täheldada etnoloogide-folkloristide mõningast teadlikkust ümbritsevast maailmast. Lubatud "soe

suhtumine lähedastesse" omandab tõelise tähenduse tundlikku jalgpallireportaaži lugedes ning kuulutusterubriiki süvenedes võib heldimusega tõdeda, et ei ole ära unustatud selliste klassikaliste žanrite olulisust nagu seda on tutvumiskuulutused ja tööpakkumised. Mõningasi tagasilööke üldises meeleolus andis vaid vähetuntud persoonide esinemine sellises väarikas ajakirjas. Järgmine kord, kui tekkib soov mainida Claude Levi-Straussi nime, peaks akadeemiline väljaanne siiski tõsiselt järele mõtlema. Tegijate noorust ja head tahet arvestades on esimene eksimus siiski andestatav.

Ei jää üle muud, kui soovida kiiret voolu ja säravat soomust edaspidiseks, AFEN!

Ilse Tahe

Saabus ka küsimusi, millele vastas meie skanner-printer-koopiamasin Zoja Buhuur:

K: *Tere AFEN, ehk oskate öelda, kuidas kodustada näkki?*

V: Teate, see on delikaatne teema, ma olen ise ka sensitiivne näkk ja tean, millest räägin. Kõige parem on minna veekogu äärde ja ta välja meelitada. Meelitad nii kaua, kuni välja tuleb, siis ta ongi kodustatud. Tuleb meelde jätta, et näkki metsikustada ei saa.

*

K: *Kuidas hoiduda väljas möllavast gripist?*

V: Kuulake palju regilaule. Kui see ei aita, siis viimase abinõuna minge elama Bocki maja koridori, seagripi oht säilib, kuid saate muretsevatele närvidele puhkust.

AFEN ootab lugejate kirjutist-joonistusi aadressitel:

Kiitus: afen.toim@gmail.com

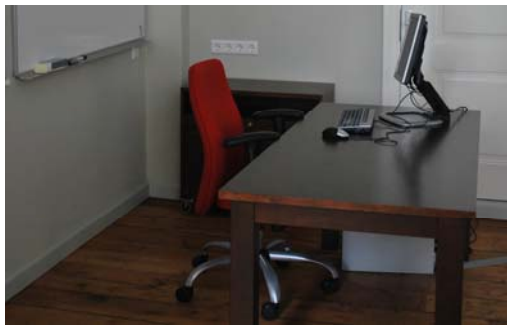
Laitus: tallinn@automaailm.ee

KAOTATUD JA LEITUD ASJAD

AFEN otsib *speller*´it. Tunused:
korrektne eesti geele oskuss, tähe
närrimijne, terav silmad.

Kaotatud e-kursus. Leitud liiga palju
vaba aega. Ausal leidjal e-kursus
tagastada web.ct-sse!

Von Bocki majas leitud noorema-
poolne flanellis mees. Täpsem asukoht
selgitamisel. Nõudmiseni!

Von Bocki maja auditooriumist nr 102
laua alt leitud vähekasutatud näts.
Kätte saab Reeda juurest N öösel.

Ühes kontrolltöödega jäljeta kadunud
õppejõud. Viimati nähtud unes.

Murelikud üliõpilased.

TÖÖ/TEENUS

PUPU ja TÄPE otsivad tööd. MASU
ajal sobib kõik.

Kaval-Ants ja Vanapaber pakuvad
jäätmekäitlusteenust. Täpsem info
vww.rumalkurat.ee

Akadeemilise eneseteostuse künnisel
uurija soovib vahetada välitööd
teadustöö vastu. Sobib noorema-
poolsele akadeemilisele luuserile.

Talunik Näljane Alt-Nälja talust otsib
osavat vereimejat, et kapsa kõrvale ka
jõuluvorsti oleks haugata.

TUTVUS

Sotsioloog otsib etnoloogi (ikka veel),
et diktofonid ühte kappi panna.

Kvalitatiivsed meetodid ei ole (ikka
veel) takistuseks. Jätta ankeet Tiigi 78
valvuritädi kätte.

Oma žanrimääratluses kahtlev
imemuinasjutt sooviks tutvuda nägusa
moeka uurijaga.

LEMMIKLOOMAD

Päkapike pesakond otsib armastavat
kodu. Hoiavad puhtust, vaktsineeritud
ja tõupaberitega. Kätte saab Jõuluvana
juurest.

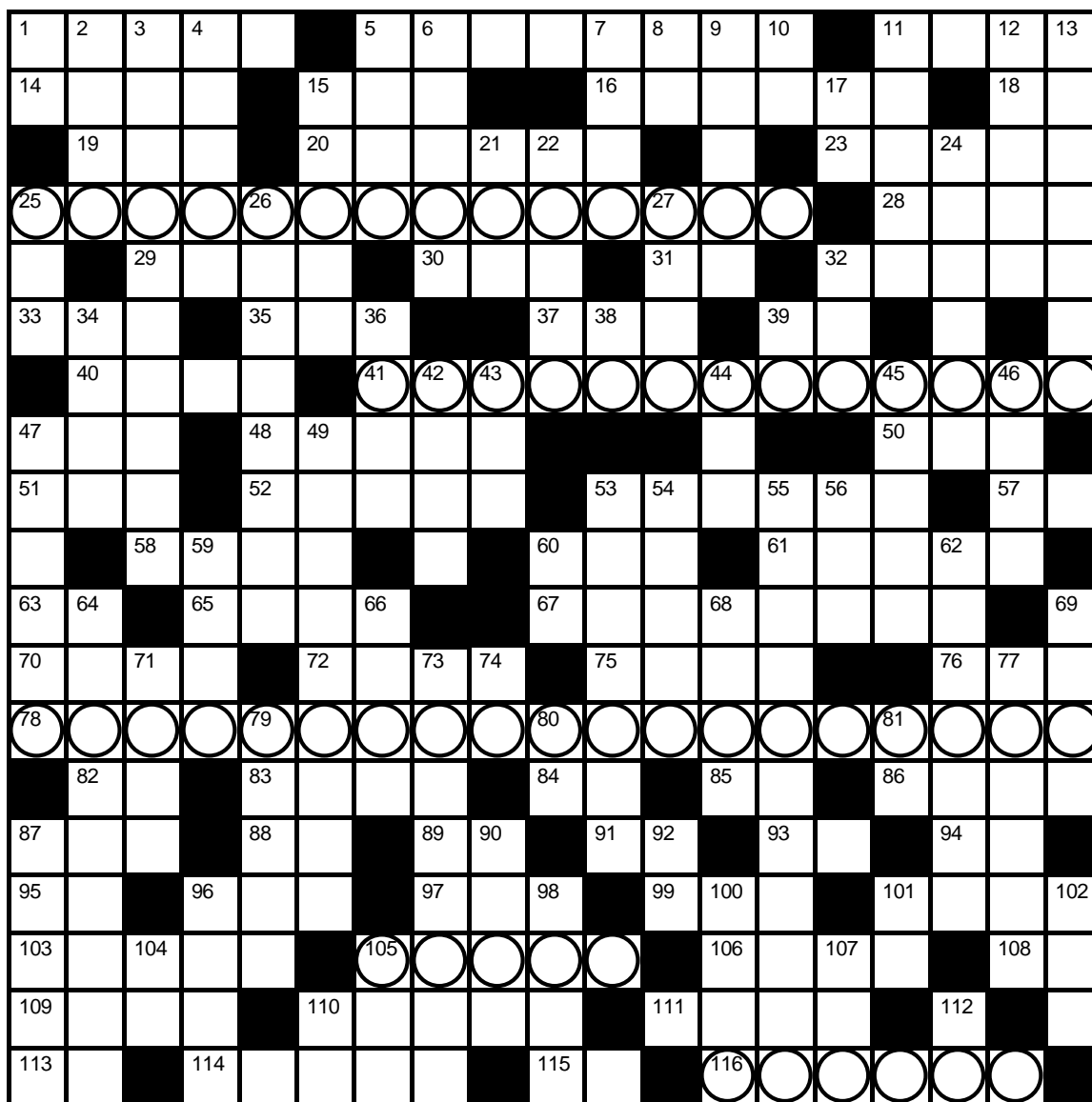

GRÄNNY FM
Tartus 76,5 Megahertsi
Tallinnas 82,6 Megahertsi
Ära kuluta aega välitöödele!
Kuula Gränny FM-i!
Sinu vaikimatu kaaslane
koolis, kodus, bussis.

Ristsõna

Nüüdsest pakub AFEN oma lugejatele ka intelligentset meelelahutust! Haarakem pliiatsid!

Kõik, kes lahendatud ristsõna toimetusele saadavad, saavad kiita. Kärsitumad võivad vastust otsida AFENa lõpuleheküljel.

Paremalt vasakule:

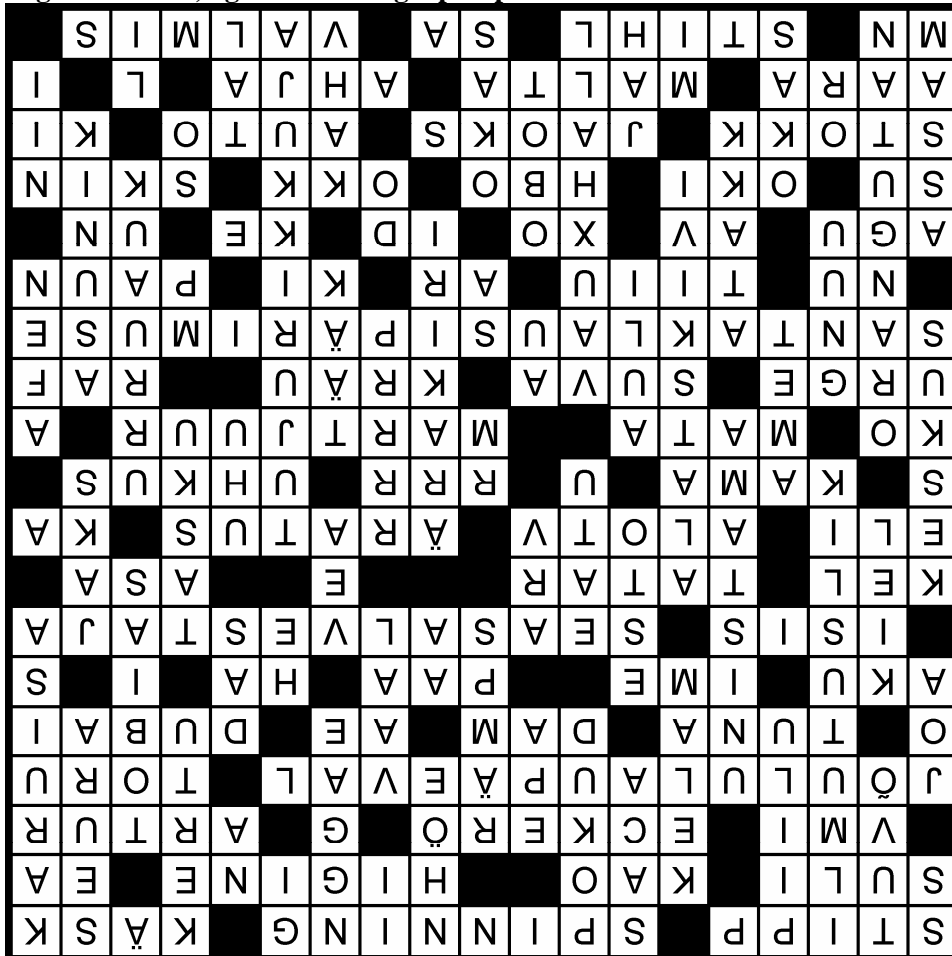
1 Usina tudengi rahaallikas (5) – **5** Lantija õngekomplekt (8) – **11** See on vanem kui meie (4) – **14** Petis (4) – **15** Haihtu! (3) – **16** Nahk pärast leili (6) – **18** Ajaloolane ... Jansen (2) – **19** Väga (3) – **20** Laevafirma ... Line (6) – **23** Mehenimi (5) – **25** VASTUS (14) – **28** õõnes silinder (4) – **29** Ajaloolaste ajakiri (4) – **30** Tamm ingl. k (3) – **31** Hüüdsõna (2) – **32** Popp turismisihtkoht Araabia Ühendemiraatides (5) – **33** Energiasalvesti (3) – **35** Miraakel (3) – **37** tantsusamm (3) – **39** Hektar (2) – **40** Egiptuse jumalanna (4) – **41** VASTUS (13) – **47** kellel (3) – **48** Põllukultuur (5) – **50** American Sociological Association (3) – **51** Juudipärane mehenimi (3) – **52** Tartu telekanal (5) – **53** Jüri Sillarti film (1989. a) (6) – **57** Samuti (2) – **58** Rahvustoit (4) – **60** 3 x täht (3) – **61** Eestimaa (5) – **63** Kompanii (2) – **65** ... Hari (4) – **67** Ärapanija (8) – **70** Küla Pärnumaal (4) – **72** Sokifirma (4) – **75** Pidu (4) – **76** Legendaarne Riia bussivabrik, üht mudelit on kasutanud M.Rennu (3) – **78** VASTUS (19) – **82** ... Pogodi (2) – **83** 90ndate naisartist (4) – **84** Argoon (2) – **85** Järelliide (2) – **86** Komps (4) – **87** Mehenimi (3) – **88** Audio-Video (2) – **89** Konjaki markeering (2) – **91** ...-kaart (2) – **93** hellitusliide (2) – **94** ÜRO ingl. k (2) – **95** Asesõna omastavas k. (2) – **96** ...-doki (3) – **97** USA telekanal (3) – **99** Filmilavastaja (3) – **101** ...head (4) – **103** Ühe Tallinna kaubamaja hüüdnimi (5) – **105** VASTUS (5) – **106** sõiduvahend (4) – **108** Kultuuriteaduste instituut (2) – **109** Papagoi (4) – **110** Riik Euroopas (5) –

111 Jõgi (4) – 113 Mangaan (2) – 114 Saksa mootorsae firma (5) – 115 asesõna (2) – 116 VASTUS (7).

Ülevalt alla:

1 Topelt sibilant (2) – 2 oprs..... (4) – 3 nägemuslik (10) – 4 Pardike (5) – 5 South African Chefs Association (4) – 6 E. Valteri sõbrad tarnad (5) – 7 Kirjanik Bor..... (4) – 8 Rooma nr (2) – 9 Keel Saalomoni saartel (tuntud ka kui Ghari) (5) – 10 Järelliide (2) – 11 Naisenimi (5) – 12 Selts sm k. (5) – 13 Tegelane "Kolmes karus" (7) – 15 Poliitik (5) – 17 Naatrium (2) – 21 Endine kõrgkool (3) – 22 Prügi (5) – 24 Helilooja (6) – 25 Keila-... (3) – 26 Unelema (8) – 27 Suur mereelukas (4) – 32 Saksa k. artikkel (3) – 34 Linn Saksamaal (4) – 36 Väliseesti pidu (4) – 38 Rand Virumaal (2) – 39 Heelium (2) – 42 Vanusetä (4) – 43 Number (3) – 44 Tassi! (3) – 45 Karman (5) – 46 Jõud (4) – 47 Kuine ajaleht (6) – 49 Lossiga vald Tartumaal (9) – 53 Koopia (7) – 54 Reet, Rein, Rain, Rait, Priit (5) – 55 Vana-Aasta õhtu sketšišõu (11) – 56 Liimifirma (3) – 59 Elukutse (4) – 60 Rahandusministeerium (2) – 62 Tagumik (sõna tõi eesti keelde Valda Raud K. Vonneguti tõlkides) (7) – 64 Inimahv (9) – 66 Veelind (om. käändes) (4) – 68 Külmrelv (4) – 69 Kuumim huumoriajaleht (4) – 71 Loom (4) – 73 Automark (teiste hulgas on seda kasutanud R.Järv) (8) – 74 Kuld (2) – 77 0,25l viinapudel (6) – 79 rabandus (5) – 80 sina (2) – 81 parlamendi liige (ingl. k) (2) – 87 Osariik Indias (5) – 90 Barack Obama pimesi jälgija (4) – 92 Noot (2) – 96 Graafik (4) – 98 Kuuse "leht" (4) – 100 kalapüügivahend (4) – 101 see on (2) – 102 Nõnda (4) – 104 Olümpiarekord (2) – 105 Jaatus (3) – 107 Endine Läti maletaja (3) – 110 Noot (2) – 112 Liitium (2).

Õiged vastused, aga kavalalt tagurpidi pööratuna:

AFEN:

Pea- Ave Taavet

Silm- Ehti Järv

Lõpus- Kaisa Kulasalu

Suu- Jaanika Jaanits

Rinnaum- Helleka Koppel

Seljauim- Elle-Mari Talivee

Küljejoon- Joanna Ellmann

Mari- Liisa Tagel

Folliikul- Karl-Erik Kirschbaum

Sabake- Kata-Maria Saluri